

Seat No. : _____

NF-145

November-2025

B.Ed., Sem.-III

B-109 : Pedagogy of School Subject – Economics

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 50

1. નીચેના પૈકી કયું કારણ વિદેશ વેપાર માટેનું નથી ?
(A) વિશિષ્ટીકરણ (B) રાજકીય
(C) ટેકનોલોજી (D) સંસાધનો
2. વસ્તીવધારાની દૃષ્ટિએ ભારતમાં કયા વર્ષને 'મહા વિભાજક વર્ષ' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે ?
(A) 1961 (B) 1931 (C) 1921 (D) 1951
3. "બેરોજગારી એટલે કોઈ વ્યક્તિને કામ કરવાની ઈચ્છા હોય છતાં કામ ન મળે તે સ્થિતિ" – આ વ્યાખ્યા કોણે આપી છે ?
(A) સેમ્યુલ્સન (B) પિગુ (C) એડમ સ્મિથ (D) રોબિન્સ
4. વેપાર દ્વારા શું થાય છે ?
(A) ઉત્પાદનના સાધનોની ગતિશીલતા ઘટે છે. (B) ઉદ્યોગોની સંખ્યા ઘટે છે.
(C) ઉત્પાદન પ્રક્રિયા ધીમી પડે છે. (D) ઉત્પાદનમાં વિવિધતા આવે છે.
5. RBIનું રાષ્ટ્રીયકરણ કઈ તારીખે કરવામાં આવ્યું ?
(A) 1 જાન્યુઆરી (B) 9 જાન્યુઆરી
(C) 5 માર્ચ (D) 7 એપ્રિલ
6. આંતરિક વેપાર અને વિદેશ વેપાર વચ્ચેના તફાવતનું કારણ શું છે ?
(A) હરીફાઈ (B) ઊંચા કરવેરા (C) સંસ્કૃતિ (D) વિવિધ ચલણો
7. સંરક્ષણ પાછળ થતો ખર્ચ કેવા પ્રકારનો છે ?
(A) વિકાસલક્ષી (B) બિનવિકાસલક્ષી
(C) રોજગારલક્ષી (D) ગતિશીલલક્ષી
8. ભારતની નિકાસ આવકમાં ખેતીક્ષેત્રનો ફાળો કેટલા ટકા છે ?
(A) 70% (B) 80% (C) 50% (D) 40%
9. રાષ્ટ્રીય આવક મેળવવાની ખર્ચની પદ્ધતિમાં નીચેનામાંથી કઈ બાબત ધ્યાનમાં લેવાતી નથી ?
(A) વપરાશી ખર્ચ (B) પેન્શન
(C) સરકારી ખર્ચ (D) વ્યવસાયિક ખર્ચ

10. બેન્કો થાપણના બદલામાં થાપણદારોને શું ચૂકવે છે ?
 (A) નફો (B) નાણાં (C) વ્યાજ (D) માર્જિન
11. કલ્યાણનો આધાર શાના પર છે ?
 (A) આવક વૃદ્ધિ (B) આર્થિક વૃદ્ધિ (C) આવકની યોગ્ય વહેંચણી (D) આવકની અસમાનતા
12. ભારતમાં નવમી પંચવર્ષીય યોજનાને અંતે કેટલા લોકો બેરોજગાર હતા ?
 (A) 348.5 લાખ (B) 345.8 લાખ (C) 348 લાખ (D) 346 લાખ
13. ભારતમાં બંધારણમાં કેટલા સ્તરની સરકારનો ઉલ્લેખ છે ?
 (A) એક સ્તરીય (B) દ્વિ-સ્તરીય (C) ત્રિ-સ્તરીય (D) શૂન્ય સ્તરીય
14. જ્યારે દેશ વિકાસશીલ બને ત્યારે કઈ વસ્તુની આયાતો ઘટવા પામે છે ?
 (A) પ્રાથમિક વસ્તુઓ (B) ઔદ્યોગિક વસ્તુઓ
 (C) અનાજ (D) કાર્યી ધાતુઓ
15. 'જીવન જ્યોતિ' વીમા યોજનામાં કઈ ઉંમરની વ્યક્તિઓને લાભ મળે છે ?
 (A) 60 વર્ષથી વધુ ઉંમરની (B) 18 થી 70 વર્ષની ઉંમરની
 (C) 60 વર્ષની ઉંમરની (D) 70 વર્ષની ઉંમરની
16. નીચેના પૈકી કયો અંદાજપત્રનો ઉદ્દેશ નથી ?
 (A) યોગ્ય સાધન ફાળવણી (B) પ્રજાનું ધ્યાન દોરવું
 (C) સત્તા સમૂહની મંજૂરી (D) દેશની આર્થિક વૃદ્ધિ કરવી
17. નીચેનામાંથી કયું સંપત્તિનું લક્ષણ છે ?
 (A) સર્વસુલભ વસ્તુઓ (B) બિનટકાઉપણું
 (C) વિનિમય ક્ષમતા (D) વિચારશક્તિ
18. નીચેના પૈકી કયો ઉદ્યોગ ગૃહઉદ્યોગ નથી ?
 (A) ખાખરા-પાપડ (B) કલાત્મક ચીજવસ્તુઓ
 (C) અગરબત્તી (D) ખાદી
19. 'વિશ્વ મહામંદી' તરીકે કઈ મંદી ઓળખાય છે ?
 (A) અમેરિકામાં આવેલ મંદી (B) રશિયામાં આવેલ મંદી
 (C) યુરોપમાં આવેલ મંદી (D) ભારતમાં આવેલ મંદી
20. ICAR એ કયું પાયાનું કાર્ય કર્યું છે ?
 (A) હરિયાણા ક્રાંતિના વિસ્તારનું (B) ઉદ્યોગના વિસ્તારનું
 (C) પર્યાવરણ જાળવણીનું (D) કારખાનાઓના વિકાસનું
21. માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતાના કેટલા પ્રકારો હોય છે ?
 (A) 2 (B) 4 (C) 5 (D) 7
22. ટૂંકગાળાનું ધિરાણ સૈદ્ધાંતિક રીતે કેટલા સમયગાળા માટેનું હોય છે ?
 (A) 1 વર્ષ સુધીનું (B) 1 થી 3 વર્ષ સુધીનું
 (C) 1 થી 5 વર્ષ સુધીનું (D) 5 થી 15 વર્ષ સુધીનું

23. નીચેનામાંથી કયો ઉપાય વસ્તી નિયંત્રણનો નથી ?
 (A) કુટુંબ નિયંત્રણ (B) તબીબી સેવાઓનો વ્યાપ/વિસ્તાર
 (C) શિક્ષણનું સ્તર (D) મહિલાઓના દરજ્જામાં સુધારો
24. નીચેનામાંથી કયું પુસ્તક આલ્ફ્રેડ માર્શલ દ્વારા અર્થશાસ્ત્ર પર લખાયું છે ?
 (A) Wealth of Science (B) Principle of Economics
 (C) Nature and Significance of Economics (D) Oeconomica
25. કોના મતે, “આર્થિક વિકાસ એ બહુપરિમાણીય પ્રક્રિયા છે” ?
 (A) જી.એમ. મેયર (B) માર્કલ ટોડરો (C) મેયલપ (D) હેન્સન
26. અર્થતંત્રમાં ક્યારે ચક્રીય બેરોજગારી જોવા મળે છે ?
 (A) માંગ અસરકારક હોય ત્યારે (B) સક્રિય શ્રમિકોનો પુરવઠો વધુ હોય ત્યારે
 (C) મૂડીવાદી બજારતંત્રનો અભાવ હોય ત્યારે (D) તેજી મંદી હોય ત્યારે
27. શ્રમ અને શ્રમિક કેવી રીતે જોડાયેલા છે ?
 (A) જુદા (B) સમાન (C) સજીવ (D) અવિભાજ્ય
28. ભારતમાં 'Competition Act' ક્યારથી અમલમાં આવ્યો ?
 (A) 2000 (B) 2002 (C) 1991 (D) 1999
29. સરકારે કાયદા દ્વારા વધતા ભાવોને અટકાવ્યા હોય તો તેવો ભાવવધારો કયા પ્રકારનો કુગાવો છે ?
 (A) દાબેલો કુગાવો (B) ખુદ્દો કુગાવો (C) દોડતો કુગાવો (D) ધૂપો કુગાવો
30. વેપારી બેંકનું મુખ્ય કાર્ય નીચેનામાંથી કયું નથી ?
 (A) શાખાસર્જનનું (B) ગ્રાહકોના એજન્ટનું
 (C) ધિરાણની સવલતો પૂરી પાડવાનું (D) થાપણો સ્વીકારવાનું
31. 2000ની વસ્તીનીતિમાં કઈ બાબતને વધુ મહત્ત્વ આપવામાં આવ્યું હતું ?
 (A) યુવા વિકાસ (B) બાળ વિકાસ (C) મહિલા વિકાસ (D) માનસિક વિકાસ
32. માનવ વિકાસ અહેવાલની રચના કોણ કરે છે ?
 (A) યુનેસ્કો (B) સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘ (C) યુનિસેફ (D) પંચાયતી રાજ
33. નિરપેક્ષ ગરીબી એટલે શું ?
 (A) ગરીબીરેખા (B) ગરીબીરેખાથી ઓછી આવક
 (C) ગરીબીરેખાથી વધુ આવક (D) સંપૂર્ણ ગરીબી
34. સ્થાન આધારિત બજારના કેટલા પ્રકારો હોય છે ?
 (A) 4 (B) 3 (C) 5 (D) 7
35. માથાદીઠ આવક એટલે શું ?
 (A) સરેરાશ આવક (B) વ્યક્તિદીઠ આવક
 (C) વ્યક્તિદીઠ સરેરાશ આવક (D) વસ્તી અને રાષ્ટ્રીય આવકનો ગુણોત્તર
36. દીનદયાલ ઉપાધ્યાય ગ્રામ જ્યોતિ યોજના શા માટે શરૂ કરવામાં આવી ?
 (A) વીજળીની સેવા આપવા (B) ગરીબી દૂર કરવા
 (C) રોજગારી આપવા (D) આરોગ્ય સેવા આપવા

37. GST કેવો વેરો છે ?
 (A) પરોક્ષ (B) પ્રત્યક્ષ (C) સંયુક્ત (D) વ્યાપક
38. ઈન્ડિયન કાઉન્સિલ ઓફ મેડિકલ રિસર્ચ દ્વારા શહેરી વિસ્તારમાં ગરીબીરેખા માટે નક્કી કરેલી દૈનિક કેલરી કેટલી છે ?
 (A) 2400 (B) 2100 (C) 2000 (D) 2300
39. સ્થિર ખર્ચ રેખાનો ઢાળ કેવો હોય છે ?
 (A) ઋણ (B) ધન (C) X ધરીને સમાંતર (D) Y ધરીને સમાંતર
40. કયા બજારમાં 'પેટ્ટી એ જ ઉદ્યોગ બને છે' ?
 (A) પૂર્ણ હરીફાઈ (B) ઈજારો (C) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈ (D) અલ્પહસ્તક ઈજારો
41. SLR નું પૂરું નામ આપો.
 (A) Statutory Long Ratio (B) Strong Liquidity Ratio
 (C) Statutory Liquidity Rate (D) Statutory Liquidity Ratio
42. ભારતમાં સૌપ્રથમ વખત વસ્તીગણતરીની શરૂઆત કોના દ્વારા કરવામાં આવી હતી ?
 (A) સ્વામીનાથન (B) જમશેદજી ટાટા
 (C) દાદાભાઈ નવરોજી (D) રંગનાથન
43. ઊંચા જન્મદર માટેનાં કારણોને કેટલા વિભાગમાં વહેંચવામાં આવ્યા છે ?
 (A) 9 (B) 4 (C) 3 (D) 6
44. પ્રધાનમંત્રી દ્વારા કૃષિ સિંચાઈ યોજનામાં કયું સૂત્ર આપવામાં આવ્યું છે ?
 (A) હર ગાંવ કો પાની (B) હર ઘર કો દાના
 (C) હર કિસાન કો ખાના (D) હર ખેત કો પાની
45. ભારતમાં જાહેર બાંધકામ ખાતાની રચના ક્યારે થઈ ?
 (A) 1850 (B) 1865 (C) 1854 (D) 1855
46. કયા ખર્ચને માપી શકાતો નથી ?
 (A) વાસ્તવિક ખર્ચ (B) નાણાકીય ખર્ચ
 (C) વૈકલ્પિક ખર્ચ (D) લાંબાગાળાનો ખર્ચ
47. નાના પાયાના ઉદ્યોગમાં કેટલું મૂડીરોકાણ જરૂરી છે ?
 (A) ₹ 25 લાખ (B) ₹ 5 કરોડ
 (C) ₹ 25 લાખથી ₹ 5 કરોડ વચ્ચે (D) ₹ 25 લાખથી ઓછું
48. દેશમાં ઉત્પાદન અને મૂડીરોકાણ વધે તે માટે ઓછા અંકુશો અને સરળ નિયમોવાળી નીતિને શું કહે છે ?
 (A) ઉદારીકરણ (B) સરકારીકરણ (C) ખાનગીકરણ (D) વૈશ્વીકીકરણ
49. નીચેનામાંથી કયો નિર્દેશક ગરીબીનો નિર્દેશક નથી ?
 (A) કુપોષણ (B) ઝડપથી વધતા ભાવો
 (C) તબીબી સગવડો (D) શિક્ષણ
50. 'અટલ પેન્શન યોજના' ક્યારથી શરૂ કરવામાં આવી ?
 (A) 9 મે, 2015 (B) 1 મે, 2015 (C) 9 મે, 2016 (D) 9 મે, 2014

Seat No. : _____

NF-145

November-2025

B.Ed., Sem.-III

B-109 : Pedagogy of School Subject – Economics

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 50

1. Which of the following reasons is not a reason for foreign trade ?
(A) Specialization (B) Political
(C) Technology (D) Resources
2. From the population growth point of view, which year is known as 'the year of great divide' in India ?
(A) 1961 (B) 1931
(C) 1921 (D) 1951
3. "A person can be called unemployed only when he is willing to work but not able to find work" - Who gave this definition ?
(A) Samuelson (B) Pigou
(C) Adam Smith (D) Robbins
4. What happens owing to trade ?
(A) The mobility of factors of production declines.
(B) The number of industries declines.
(C) Production process slows down.
(D) Diversification in production occurs.
5. On which date was RBI nationalized ?
(A) 1 January (B) 9 January
(C) 5 March (D) 7 April
6. What is the reason for the difference between domestic trade and international trade ?
(A) Competition (B) High Taxes
(C) Culture (D) Various trends
7. What type of expenditure is that made on defence ?
(A) Development oriented (B) Non-Development oriented
(C) Employment oriented (D) Mobility oriented
8. What percentage is the export income of agriculture sector of India ?
(A) 70 % (B) 80 %
(C) 50 % (D) 40 %
9. Which of the following is not considered in expenditure method of obtaining National Income ?
(A) Consumption expenditure (B) Pension
(C) Government expenditure (D) Professional expenditure

10. What do banks pay to depositors in return to their deposits ?
 (A) Profit (B) Currency / Money
 (C) Interest (D) Margin
11. What is the base of welfare ?
 (A) Income growth (B) Economic growth
 (C) Proper distribution of income (D) Inequality of income
12. In India at the end of ninth five year plan, how many people were unemployed ?
 (A) 348.5 lakhs (B) 345.8 lakhs
 (C) 348 lakhs (D) 346 lakhs
13. How many tiers of government are mentioned in the Indian Constitution ?
 (A) One tier (B) Two tier
 (C) Three tier (D) Zero tier
14. When a country becomes developing, then imports of which items start falling ?
 (A) Primary goods (B) Industrial goods
 (C) Food grains (D) Raw metals
15. In 'Jivan Jyoti' Insurance Scheme, persons of which age were benefited ?
 (A) More than 60 years (B) 18 to 70 years
 (C) 60 years (D) 70 years
16. Which of the following is not the purpose of a budget ?
 (A) Proper allocation of means (B) To draw attention of public
 (C) Approval of power body (D) To do economic growth of country
17. Which of the following is a characteristic of wealth ?
 (A) Accessible items (B) Non-durability
 (C) Exchangeability (D) Intellectual existence
18. Which of the following industry is not a cottage industry ?
 (A) Khakhra-papad (B) Artistic products
 (C) Incense stick (D) Khadi
19. Which recession is recognized as 'world's great recession' ?
 (A) The Recession in America (B) The Recession in Russia
 (C) The Recession in Europe (D) The Recession in India
20. Which pioneer work has been done by ICAR ?
 (A) Expansion in green revolution (B) Expansion in Industry
 (C) Conservation of Environment (D) Development of Factory
21. How many types of price elasticity of demand are there ?
 (A) 2 (B) 4
 (C) 5 (D) 7
22. Short term lending in theoretical sense is for what period ?
 (A) Upto 1 year (B) 1 to 3 years
 (C) 1 to 5 years (D) 5 to 15 years

23. Which of the following is not the measure of population control ?
 (A) Family Planning (B) Extension of health services
 (C) Level of Education (D) Improvement in status of females
24. Which of the following book on Economics is written by Alfred Marshall ?
 (A) Wealth of Science
 (B) Principle of Economics
 (C) Nature and Significance of Economics
 (D) Oeconomica
25. In whose opinion - "Economic development is a multi-dimensional process." ?
 (A) G.M. Meier (B) Michael Todaro
 (C) Machlup (D) Hansen
26. In economy, when is a Cyclical Unemployment found ?
 (A) When there is effective demand.
 (B) When there is more supply of active labourers.
 (C) When there is lack of capitalist market.
 (D) When there is boost and recession.
27. How are labour and labourer related ?
 (A) Separate (B) Equal (C) Alive (D) Non-separable
28. In India, when did 'Competition Act' came into force ?
 (A) 2000 (B) 2002 (C) 1991 (D) 1999
29. What is the type of inflation when the government controls inflation via rules or laws ?
 (A) Suppressed inflation (B) Open inflation
 (C) Galloping inflation (D) Hidden inflation
30. Which of the following is not the primary function of commercial bank ?
 (A) Credit Creation (B) As an Agent of Customers
 (C) To provide Credit Facilities (D) To accept Deposits
31. Which aspect is given more importance in population policy 2000 ?
 (A) Youth Development (B) Child Development
 (C) Woman Development (D) Mental Development
32. Who prepares the Human development reports ?
 (A) UNESCO (B) United Nations Organization
 (C) UNICEF (D) Panchyati Raj
33. What is an absolute Poverty ?
 (A) Poverty Line (B) Income below Poverty Line
 (C) Income above Poverty Line (D) Complete Poverty
34. How many types of markets are there according to location ?
 (A) 4 (B) 3 (C) 5 (D) 7
35. What is per capita income ?
 (A) Average income (B) Income per person
 (C) Average income per person (D) Ratio of population and national income

36. Why was Deendayal Upadhyay Gram Jyoti Yojana started ?
 (A) Providing Electricity Service (B) To eradicate poverty
 (C) To give employment (D) To give health service
37. Which type is the tax GST ?
 (A) Indirect (B) Direct (C) Joint (D) General
38. What are the daily calories determined by Indian Council of Medical Research for Poverty Line in Urban Areas ?
 (A) 2400 (B) 2100 (C) 2000 (D) 2300
39. How is the slope of fixed cost curve ?
 (A) Negative (B) Positive
 (C) Parallel to X – axis (D) Parallel to Y - axis
40. In which market 'Firm is an Industry' ?
 (A) Perfect competition (B) Monopoly
 (C) Monopolistic competition (D) Oligopoly
41. Give the full Name of SLR.
 (A) Statutory Long Ratio (B) Strong Liquidity Ratio
 (C) Statutory Liquidity Rate (D) Statutory Liquidity Ratio
42. By whom was population census started for the first time in India ?
 (A) Swaminathan (B) Jamshedji Tata
 (C) Dadabhai Navroji (D) Rangnathan
43. In how many sections high birth rate causes are divided ?
 (A) 9 (B) 4 (C) 3 (D) 6
44. Which slogan is given by Prime Minister in Agricultural Irrigation Scheme ?
 (A) Har Gaon Ko Paani (B) Har Ghar Ko Dana
 (C) Har Kisan Ko Khana (D) Har Khet Ko Paani
45. When was the public construction department set up in India ?
 (A) 1850 (B) 1865 (C) 1854 (D) 1855
46. Which cost cannot be measured ?
 (A) Real cost (B) Monetary cost
 (C) Opportunity cost (D) Long run cost
47. How much investment is required for tiny industry ?
 (A) ₹ 25 Lakhs (B) ₹ 5 Crores
 (C) Between ₹ 25 Lakhs to ₹ 5 Crores (D) Less than ₹ 25 Lakhs
48. What is the policy of few controls and simple rules for increasing production and investment in the country called ?
 (A) Liberalization (B) Governmentalization
 (C) Privatization (D) Globalization
49. Which of the following is not an indicator of Poverty ?
 (A) Malnutrition (B) Rapid Increase in Prices
 (C) Medical Facilities (D) Education
50. When was 'Atal Pension Scheme' started ?
 (A) 9 May, 2015 (B) 1 May, 2015 (C) 9 May, 2016 (D) 9 May, 2014